OPINIA RZECZNIKA GENERALNEGO YVES'A BOTA przedstawiona w dniu 17 marca 2011 r.[1]

1. W 2006 r. przyjęto szereg środków reformujących wspólną organizację rynków w sektorze cukru w celu restrukturyzacji przemysłu cukrowniczego w Unii Europejskiej. Skutkiem poszczególnych środków było m.in.:

— od 2007 r. przesunięcie początku roku gospodarczego z dnia 1 lipca na dzień 1 października, co oznaczało, że rok 2006/2007 wyjątkowo liczył 15 miesięcy;

— aby uwzględnić tę wyjątkową sytuację, przedsiębiorstwom przydzielono na ten rok dodatkowe kwoty przejściowe;

— od wszelkich nadwyżek przekraczających przydzielone kwoty naliczana była opłata;

— przedsiębiorstwa były zachęcane do restrukturyzacji polegającej na rezygnacji z (części) przysługujących im kwot podstawowych i demontażu swoich urządzeń produkcyjnych, w zamian za co otrzymywały pomoc restrukturyzacyjną;

— w przypadku nieprzestrzegania zobowiązań restrukturyzacyjnych należało z jednej strony odzyskać odpowiadającą im pomoc, a z drugiej strony nałożyć karę finansową w wysokości 30% sumy podlegającej zwrotowi, jeśli do uchybienia doszło umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa.

2. Spółce belgijskiej Beneo-Orafti SA (zwanej dalej „Beneo-Orafti") przydzielona została za rok gospodarczy 2006/2007 kwota podstawowa oraz kwota przejściowa. Spółka ta zobowiązała się do zrezygnowania z kwoty podstawowej i częściowego zdemontowania urządzeń produkcyjnych w zamian za pomoc restrukturyzacyjną, która została jej wypłacona. Uznając jednak, że rezygnacja ta nie dotyczyła przydzielonej jej kwoty przejściowej, Beneo-Orafti wyprodukowała pewną ilość syropu inulinowego[2] nieznacznie niższą od tej kwoty.

1 — Język oryginału: francuski.

2 — Inulina jest włóknem (składającym się z łańcucha cząsteczek fruktozy) występującym w niektórych roślinach. Jest uzyskiwana z korzeni cykorii. W wyniku hydrolizy inuliny otrzymywana jest fruktoza, zaś produkt tego procesu, substancja słodząca zwana syropem inulinowym, która podlega wspólnej organizacji rynków w sektorze cukru, jest wykorzystywana w szczególności w przemyśle rolno-spożywczym.

3. Bureau d'intervention et de restitution belge (BIRB) do chwili obecnej próbuje, po pierwsze, odzyskać pomoc restrukturyzacyjną w wysokości 454,425 EUR za każdą wyprodukowaną tonę; po drugie, nałożyć karę finansową wynoszącą 30% sumy podlegającej zwrotowi; oraz po trzecie, naliczyć opłatę w wysokości 500 EUR za każdą wyprodukowaną tonę tytułem nadwyżki produkcji. Beneo-Orafti sprzeciwia się temu.

4. Rozpoznający ten spór, Tribunal de première instance de Bruxelles (sąd pierwszej instancji w Brukseli) (Belgia) zadaje Trybunałowi siedem pytań prejudycjalnych, dotyczących zasadniczo następujących kwestii:

— Czy Beneo-Orafti mogła twierdzić, że posiadana przez nią kwota przejściowa jest niezależna od kwoty podstawowej i w związku z tym kwoty tej nie dotyczy zrzeczenie się przez tę spółkę kwoty podstawowej i wypłata odpowiedniej pomocy restrukturyzacyjnej?

— W którym momencie zobowiązania restrukturyzacyjne podjęte przez Beneo-Orafti stały się dla niej wiążące?

— Czy dozwolone jest jednoczesne dochodzenie zwrotu przyznanej pomocy wraz z nałożeniem dodatkowej kary finansowej i naliczenie opłaty za nadwyżkę produkcji w odniesieniu do tych samych wyprodukowanych ilości?

— Na jakiej podstawie należy obliczyć sumy ewentualnie podlegające zwrotowi?

I — Reforma rynku cukru [3]

5. W 1967 r. utworzono wspólną organizację rynków cukru, aby zapewnić producentom wspólnotowym godziwe dochody i ustabilizować rynek. W ramach tej organizacji cukier posiadał gwarantowane ceny interwencyjne, które w latach 1996–2006 były znacznie wyższe niż cena na rynku światowym. Z czasem Unia stała się trzecim co do wielkości producentem cukru na świecie, a jej roczna nadwyżka produkcji wynosiła 20 mln ton, co doprowadziło do wywierania na Unię coraz większych nacisków, aby zaprzestała dotowanego wywozu nadwyżek cukru. W 2005 r. decyzja WTO zobowiązała Unię do uwzględniania w szczególności wywozu pozakwotowych ilości cukru w limicie wywozu cukru. W związku z tym od 2006 r. Unia nie może wywozić więcej niż 1,37 mln ton dotowanego cukru białego, podczas gdy wcześniej średnia

3 — Zobacz wstęp do sprawozdania specjalnego nr 6 Trybunału Obrachunkowego Unii Europejskiej, zatytułowanego „Czy osiągnięto główne cele reformy rynku cukru?", dostępnego na stronie internetowej: http://eca.europa.eu/portal/pls/portal/docs/1/5986725.PDF.

roczna ilość wywożonego cukru wynosiła 6,5 mln ton.

6. Reformę rynku cukru uznano zatem za niezbędną do dostosowania wspólnej organizacji rynku do podstawowych zasad nowej wspólnej polityki rolnej, do utrzymania równowagi rynkowej, a także wywiązania się z obowiązku ograniczania dotowanego wywozu. Głównymi celami było zapewnienie konkurencyjności przemysłu cukrowniczego poprzez ograniczenie nieopłacalnej zdolności produkcyjnej, stabilizowanie rynków i zagwarantowanie bezpieczeństwa dostaw cukru oraz przyczynienie się do zapewnienia odpowiedniego poziomu życia ludności rolniczej dzięki wprowadzeniu instrumentów łagodzących skutki społeczne i gospodarcze dla ludności rolniczej w regionach objętych reformą.

7. Główne elementy reformy, która realizowana była stopniowo, to:

— zachowanie obniżonych kwot produkcyjnych, uzupełnionych dodatkowymi kwotami do zakupu przez tych producentów, którzy uważali się za konkurencyjnych w nowych warunkach rynkowych;

— stopniowe obniżanie ceny za tonę cukru białego;

— stopniowe obniżanie ceny minimalnej płaconej plantatorom za tonę buraków cukrowych objętych kwotami, łagodzone mechanizmem częściowej rekompensaty;

— zawieszenie mechanizmu refundacji wywozowych w przypadku wywozu cukru kwotowego;

— tymczasowy fundusz restrukturyzacji finansowany ze składek płaconych przez producentów od przydzielonych im kwot, utworzony głównie w celu sfinansowania różnych rodzajów pomocy za dobrowolne zrzeczenie się kwot produkcyjnych:

— pomocy restrukturyzacyjnej dla producentów, którzy rezygnują z produkcji w ramach kwot i zrzekają się odnośnych kwot;

— pomocy na rzecz dywersyfikacji w celu zachęcenia do tworzenia rozwiązań alternatywnych w regionach objętych procesem restrukturyzacji przemysłu cukrowniczego;

— pomocy przejściowej dla rafinerii w celu umożliwienia im dostosowania się do sytuacji powstałej w wyniku restrukturyzacji.

II — Ramy prawne

A — *Rozporządzenie (WE) nr 318/2006*

8. Rozporządzenie (WE) nr 318/2006 [4] dokonuje głębokich zmian wspólnej organizacji rynków w sektorze cukru, uchylając i zastępując poprzednie rozporządzenie podstawowe [5].

9. Artykuł 1 ust. 2 rozporządzenia nr 318/2006 przewiduje, że rok gospodarczy dla produktów objętych wspólną organizacją rynków w sektorze cukru rozpoczyna się 1 października i kończy 30 września następnego roku, z wyjątkiem roku gospodarczego 2006/2007, który rozpoczyna się dnia 1 lipca 2006 r. i kończy dnia 30 września 2007 r. [6].

10. Artykuł 7 tego rozporządzenia (znajdujący się w rozdziale 2, zatytułowanym „Produkcja kwotowa", tytułu II „Rynek wewnętrzny") stanowi w ust. 1, że kwoty produkcyjne cukru, izoglukozy i syropu inulinowego na poziomie krajowym i regionalnym określono w załączniku III, oraz przewiduje w ust. 2 akapit pierwszy, że państwa członkowskie przydzielają kwotę każdemu przedsiębiorstwu produkującemu cukier, izoglukozę lub syrop inulinowy prowadzącemu działalność na jego terytorium.

11. W tym samym rozdziale art. 10 rozporządzenia nr 318/2006, zatytułowany „Zarządzanie kwotami", przewiduje korekty kwot określonych w załączniku III dla każdego roku gospodarczego, z zastosowaniem wspólnego współczynnika redukcji istniejących kwot począwszy od roku gospodarczego 2010/2011.

12. Rozdział 3 tytułu II rozporządzenia nr 318/2006 nosi tytuł „Produkcja pozakwotowa" i zawiera art. 12–15. Zgodnie z art. 15 ust. 1 tego rozporządzenia opłatę za nadwyżki nalicza się w stosunku do ilości nadwyżek cukru, nadwyżek izoglukozy i nadwyżek syropu inulinowego wyprodukowanych w ciągu dowolnego roku gospodarczego, które przewyższają przydzielone kwoty i wobec których

4 — Rozporządzenie Rady z dnia 20 lutego 2006 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków w sektorze cukru (Dz.U. L 58, s. 1). Rozporządzenie to zostało uchylone, po okresie mającym znaczenie dla okoliczności sprawy toczącej się przed sądem krajowym, przez rozporządzenie Rady (WE) nr 1234/2007 z dnia 22 października 2007 r. ustanawiające wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy szczegółowe dotyczące niektórych produktów rolnych (rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynku) (Dz.U. L 299, s. 1), które jednakże w wielu przepisach powtarza je (zob. tabelę korelacji znajdującą się w załączniku XXII do tego ostatniego rozporządzenia, pkt 40).

5 — Czyli rozporządzenie Rady (WE) nr 1260/2001 z dnia 19 czerwca 2001 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków w sektorze cukru (Dz.U. L 178, s. 1 — wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 3, t. 33 P, s. 17), zgodnie z którym rok gospodarczy rozpoczynał się dnia 1 lipca i kończył się dnia 30 czerwca następnego roku [art. 1 ust. 2 lit. m)] (zob. motywy 2 i 3 rozporządzenia nr 318/2006).

6 — Zgodnie z uzasadnieniem wniosku w sprawie rozporządzenia przekazanego Radzie Unii Europejskiej przez Komisję Europejską [COM(2005) 263 wersja ostateczna], przesunięcie początku roku gospodarczego z dnia 1 lipca na dzień 1 października miało na celu „ułatwienie wprowadzenia w życie redukcji cen" (zob. pkt 2.2).

nie stosuje się jednego z mechanizmów przewidzianych w art. 12–14 (zasadniczo chodzi o użycie do wytworzenia pewnych produktów przemysłowych, przeniesienie na kolejny rok gospodarczy, wykorzystanie w ramach dostaw dla regionów peryferyjnych lub wywóz w ramach limitów ilościowych). Zgodnie z motywem 18 tego rozporządzenia celem opłaty jest uniknięcie, w odniesieniu do ilości niespełniających warunków obowiązujących dla tych mechanizmów, „zagrażającego sytuacji na rynku nagromadzenia się tych dodatkowych ilości".

13. Artykuł 15 ust. 2 rozporządzenia nr 318/2006 przewiduje, że opłatę za nadwyżki ustala się „na poziomie wystarczającym do uniknięcia nagromadzenia się produktów, o których mowa w ust. 1".

14. Artykuł 15 ust. 3 tego rozporządzenia precyzuje, że opłata pobierana jest przez państwa członkowskie. Chociaż wydaje się, że nie wynika to z żadnego przepisu porównywalnego z art. 11 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 320/2006 [7] (zob. pkt 27 niniejszej opinii), który przewiduje zwrot wypłaconych sum, omawiana opłata zaliczana jest do środków własnych Unii [8].

15. Artykuł 44 rozporządzenia nr 318/2006 (zapowiedziany w jego motywie 43) zezwala Komisji na przyjęcie środków przejściowych w szczególności w celu ułatwienia przejścia z sytuacji rynkowej w roku gospodarczym 2005/2006 do sytuacji rynkowej w roku gospodarczym 2006/2007 oraz, bardziej ogólnie, przejścia ze starego systemu na nowy.

16. Wreszcie art. 46 tego rozporządzenia stanowi w szczególności, że jego tytuł II obowiązuje do końca roku gospodarczego 2014/2015.

B — *Rozporządzenie nr 320/2006*

17. W motywach rozporządzenia nr 320/2006 podkreśla się w szczególności, co następuje:

„(1) […] Aby dostosować wspólnotowy system produkcji cukru i handlu cukrem do wymogów międzynarodowych, a także

7 — Rozporządzenie Rady z dnia 20 lutego 2006 r. ustanawiające tymczasowy system restrukturyzacji przemysłu cukrowniczego we Wspólnocie i zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1290/2005 w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej (Dz.U. L 58, s. 42).

8 — Zobacz w odniesieniu do omawianego okresu art. 2 ust. 1 lit. a) odpowiednio decyzji Rady 2000/597/WE, Euratom z dnia 29 września 2000 r. w sprawie systemu środków własnych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 253, s. 42 — wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 1, t. 3, s. 200) i decyzji Rady 2007/436/WE, Euratom z dnia 7 czerwca 2007 r. w sprawie systemu zasobów własnych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 163, s. 17).

zapewnić konkurencyjność tego systemu w przyszłości, należy zainicjować proces głębokiej restrukturyzacji prowadzący do znacznego ograniczenia nieopłacalnej zdolności produkcyjnej we Wspólnocie. W tym celu, jako warunek wstępny wprowadzenia funkcjonującej nowej wspólnej organizacji rynków cukru, należy ustanowić odrębny i autonomiczny tymczasowy system restrukturyzacji przemysłu cukrowniczego we Wspólnocie. W ramach tego systemu należy ograniczyć kwoty w sposób, który uwzględni uzasadnione interesy przemysłu cukrowniczego, plantatorów buraków cukrowych, trzciny cukrowej i cykorii oraz konsumentów we Wspólnocie.

(2) Należy ustanowić tymczasowy fundusz restrukturyzacji w celu finansowania środków restrukturyzacyjnych dla wspólnotowego przemysłu cukrowniczego. […]

[…]

(4) Środki restrukturyzacyjne przewidziane w niniejszym rozporządzeniu powinny być finansowane z tymczasowych składek wpłacanych przez tych producentów cukru, izoglukozy i syropu inulinowego, którzy ostatecznie skorzystają z procesu restrukturyzacji. […]

(5) Dla przedsiębiorstw cukrowniczych o najniższej wydajności należy wprowadzić istotną zachętę ekonomiczną do rezygnacji z produkcji w ramach posiadanych kwot w formie odpowiedniej pomocy restrukturyzacyjnej. W tym celu należy ustanowić pomoc restrukturyzacyjną, która będzie stanowiła zachętę do zaprzestania produkcji w ramach kwot i zrzeczenia się odnośnych kwot, a zarazem umożliwi odpowiednie uwzględnienie zobowiązań społecznych i w zakresie ochrony środowiska związanych z zaprzestaniem produkcji. Pomoc ta powinna być dostępna przez cztery lata gospodarcze w celu zmniejszenia produkcji do poziomu niezbędnego do osiągnięcia równowagi rynku we Wspólnocie.

[…]".

18. Zgodnie z art. 2 pkt 6 rozporządzenia nr 320/2006 „»kwota« oznacza kwotę produkcji cukru, izoglukozy i syropu inulinowego" przydzieloną danemu przedsiębiorstwu zgodnie w szczególności z art. 7 ust. 2 rozporządzenia nr 318/2006.

19. Artykuł 3 ust. 1 rozporządzenia nr 320/2006 przewiduje, że każde

przedsiębiorstwo produkujące cukier, izoglukozę lub syrop inulinowy, któremu przed dniem 1 lipca 2006 r. przydzielono kwotę, ma prawo do pomocy restrukturyzacyjnej udzielanej na tonę kwoty, której się zrzeka, pod warunkiem że przedsiębiorstwo to w ciągu jednego roku gospodarczego w latach gospodarczych od 2006/2007 do 2009/2010 zrzeka się swojej kwoty lub jej części zależnie od trzech przypadków wymienionych w lit. a)–c). Warunek określony w lit. b), mający znaczenie dla postępowania przed sądem krajowym, polega na zrzeczeniu się przez to przedsiębiorstwo kwot przydzielonych przez nie na rzecz jednej lub kilku swoich fabryk, dokonuje częściowego demontażu urządzeń produkcyjnych w tych fabrykach oraz nie wykorzystuje pozostałych urządzeń produkcyjnych w danych fabrykach do wytwarzania produktów objętych wspólną organizacją rynków cukru [zgodnie z warunkiem określonym w lit. a) przedsiębiorstwo to zrzeka się takiej kwoty, dokonując całkowitego demontażu danych urządzeń produkcyjnych, zaś zgodnie z warunkiem określonym w lit. c) zrzeka się ono części takiej kwoty oraz nie wykorzystuje urządzeń produkcyjnych w danych fabrykach do rafinacji cukru surowego, który to warunek nie zakłada demontażu urządzeń produkcyjnych].

20. Artykuł 3 ust. 2 rozporządzenia nr 320/2006 przewiduje w szczególności, że pomoc restrukturyzacyjną przyznaje się w odniesieniu do roku gospodarczego, za który zrzeczono się kwot zgodnie z ust. 1 tego rozporządzenia i tylko za taką ilość w ramach kwoty, której się zrzeczono i nie przydzielono powtórnie.

21. Zgodnie z art. 3 ust. 4 tego rozporządzenia częściowy demontaż urządzeń produkcyjnych wymaga w szczególności ostatecznego i całkowitego zaprzestania produkcji cukru, izoglukozy i syropu inulinowego przy wykorzystaniu danych urządzeń produkcyjnych oraz demontażu urządzeń produkcyjnych, które nie będą wykorzystywane do nowej produkcji, a które były przeznaczone i wykorzystywane do wytwarzania tych produktów.

22. Wreszcie art. 3 ust. 5 rozporządzenia nr 320/2006 stanowi, że wysokość pomocy restrukturyzacyjnej na tonę kwoty, której się zrzeczono, wynosi — w przypadku, o którym mowa w ust. 1 lit. b) – 547,50 EUR na rok gospodarczy 2006/2007 lub 2007/2008 [w przypadku, o którym mowa w ust. 1 lit. a), wynosi ona 730 EUR, zaś w przypadku, o którym mowa w ust. 1 lit. c) – 255,50 EUR w odniesieniu do wspomnianych lat gospodarczych. W odniesieniu do kolejnych lat gospodarczych wysokości te są stopniowo obniżane].

23. Zgodnie z art. 5 ust. 1 rozporządzenia nr 320/2006 państwa członkowskie podejmują decyzję o przyznaniu pomocy restrukturyzacyjnej dotyczącą roku gospodarczego 2006/2007 najpóźniej do dnia 30 września 2006 r. (według ogólnej zasady dla następnych lat gospodarczych państwa członkowskie podejmują decyzję najpóźniej do końca lutego poprzedzającego rok gospodarczy).

24. Artykuł 5 ust. 2 tego rozporządzenia stanowi, że pomoc restrukturyzacyjna jest przyznawana, jeżeli po gruntownym sprawdzeniu państwo członkowskie ustaliło, iż

wniosek i plan restrukturyzacji zawierają określone elementy, że środki oraz działania określone w planie restrukturyzacji są zgodne z odpowiednimi przepisami wspólnotowymi i krajowymi, a także na podstawie informacji uzyskanych od Komisji, że w funduszu restrukturyzacji dostępne są niezbędne środki finansowe.

25. Zgodnie z art. 11 ust. 1 tego rozporządzenia tymczasowa składka restrukturyzacyjna wpłacana jest za dany rok gospodarczy od tony kwoty przez przedsiębiorstwa, którym zostały przydzielone kwoty. Jednakże kwoty, których przedsiębiorstwo się zrzekło od danego roku gospodarczego zgodnie z art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 320/2006, nie są obciążone tą składką w tym roku gospodarczym ani w kolejnych latach.

26. Artykuł 11 ust. 2 tego rozporządzenia stanowi, że wspomniana składka dla cukru i syropu inulinowego ustalona zostaje na 126,40 EUR od tony kwoty w roku gospodarczym 2006/2007.

27. Zgodnie z art. 11 ust. 3 akapit pierwszy tego rozporządzenia państwa członkowskie są odpowiedzialne wobec Unii za pobieranie tymczasowej składki restrukturyzacyjnej na swoim terytorium.

C — *Rozporządzenie (WE) nr 493/2006*

28. Motyw 10 rozporządzenia (WE) nr 493/2006 [9] wyjaśnia, że ze względu na to, iż rok gospodarczy 2006/2007 jest wyznaczony od dnia 1 lipca 2006 r. do dnia 30 września 2007 r., a więc obejmuje 15 miesięcy, należy przewidzieć w odniesieniu do tego roku zwiększenie kwot, uwzględniając trzy dodatkowe miesiące, w celu zagwarantowania przydziału odpowiadającego przydziałowi w poprzednich i następnych latach; w zawiązku z tym kwoty przejściowe muszą obejmować produkcję cukru z początku roku 2006/2007, pochodzącą z buraków zasianych przed dniem 1 stycznia 2006 r.

29. Zgodnie z art. 9 ust. 3 [10] rozporządzenia nr 493/2006 w roku gospodarczym 2006/2007 przyznaje się państwom członkowskim kwotę przejściową na syrop inulinowy w wysokości 80 180 ton w stanie suchym, wyrażonych jako ekwiwalent cukru białego/izoglukozy, zgodnie z podziałem znajdującym się w części C załącznika II do tego rozporządzenia.

30. Artykuł 9 ust. 4 lit. a) i b) tego rozporządzenia przewiduje, że kwoty przejściowe

9 — Rozporządzenie Komisji z dnia 27 marca 2006 r. ustanawiające środki przejściowe w ramach reformy wspólnej organizacji rynków w sektorze cukru i zmieniające rozporządzenia (WE) nr 1265/2001 i (WE) nr 314/2002 (Dz.U. L 89, s. 11).

10 — Ustępy 1 i 2 tego artykułu przewidują odpowiednio kwoty przejściowe cukru, wyprodukowanego z buraków zasianych przed dniem 1 stycznia 2006 r. i izoglukozy.

nie podlegają płatności tymczasowej składki restrukturyzacyjnej określonej w art. 11 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 320/2006 i nie mogą korzystać z wypłaty pomocy określonej w tym ostatnim rozporządzeniu.

31. Zgodnie z art. 9 ust. 5 rozporządzenia nr 493/2006 państwa członkowskie na podstawie obiektywnych kryteriów i w sposób zapewniający równe traktowanie producentów oraz uniknięcie zakłóceń rynku i konkurencji przydzielają kwoty przejściowe przedsiębiorstwom produkującym cukier, izoglukozę i syrop inulinowy mającym siedzibę na ich terytorium.

D — *Rozporządzenie (WE) nr 967/2006*

32. Zgodnie z art. 1 rozporządzenia (WE) nr 967/2006 [11] ustanawia ono warunki użycia lub przeniesienia produkcji cukru, izoglukozy i syropu inulinowego przewyższającej kwotę, jak również zasady dotyczące opłaty za nadwyżki zgodnie z tytułem II rozdział 3 rozporządzenia nr 318/2006 [12].

33. Artykuł 3 ust. 1 rozporządzenia nr 967/2006 ustala opłatę przewidzianą w art. 15 rozporządzenia nr 318/2006 w wysokości 500 EUR za tonę. Wysokość ta wyjaśniona została w motywie 3 rozporządzenia nr 967/2006 w następujący sposób:

„Stawkę powyższej opłaty należy ustalić na wysokim poziomie w celu uniknięcia kumulacji produkcji w ilości przekraczającej kwotę, która mogłaby spowodować zakłócenie rynku. Wydaje się stosowne ustalenie stałej opłaty na poziomie należności przywozowych za przywóz cukru białego".

34. Artykuł 4 ust. 1 tego rozporządzenia przewiduje, że opłata pobierana jest od producentów od ilości produkcji przewyższającej wartość posiadanej kwoty produkcyjnej na dany rok gospodarczy, z zastrzeżeniem pewnych wyjątków, które odpowiadają zasadniczo wyjątkom wymienionym w art. 15 rozporządzenia nr 318/2006 [13], lecz co do których bezsporne jest, że nie mają one zastosowania w niniejszej sprawie.

E — *Rozporządzenie (WE) nr 968/2006*

35. Zgodnie z art. 1 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 968/2006 [14] ustanawia ono szczegółowe zasady stosowania środków

11 — Rozporządzenie Komisji z dnia 29 czerwca 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 318/2006 w odniesieniu do pozakwotowej produkcji cukru (Dz.U. L 176, s. 22).

12 — Zobacz pkt 12 niniejszej opinii.

13 — Idem.

14 — Rozporządzenie Komisji z dnia 27 czerwca 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 320/2006 (Dz.U. L 176, s. 32).

przewidzianych w art. 3 i 6–9 rozporządzenia nr 320/2006. Artykuł 1 ust. 2 akapit pierwszy precyzuje, że do celów rozporządzenia stosuje się definicje przewidziane w art. 2 rozporządzenia nr 320/2006.

36. Zgodnie z art. 3 rozporządzenia nr 968/2006 od roku gospodarczego, w którym zrezygnowano z kwoty zgodnie z art. 3 rozporządzenia nr 320/2006, nie można uznać za produkcję w ramach tej kwoty, w odniesieniu do danych fabryk, żadnej produkcji cukru, izoglukozy lub syropu inulinowego.

37. Artykuł 10 rozporządzenia nr 968/2006 określa procedurę przyznawania pomocy restrukturyzacyjnej, wskazując w szczególności, że Komisja określa szacowaną dostępność środków finansowych oraz że państwa członkowskie informują wnioskodawców o decyzji podjętej w sprawie wniosku w terminie, o którym mowa w art. 5 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 320/2006, czyli w odniesieniu do roku gospodarczego 2006/2007 do dnia 30 września 2006 r.

38. Artykuł 11 ust. 1 rozporządzenia nr 968/2006 przewiduje:

„Po przyznaniu pomocy restrukturyzacyjnej wnioskodawca jest zobowiązany do wykonania wszystkich działań określonych w zaakceptowanym planie restrukturyzacji oraz do przestrzegania zobowiązań zawartych we wniosku o pomoc restrukturyzacyjną”.

39. Artykuł 26 ust. 1 tego rozporządzenia stanowi, że w przypadku nieprzestrzegania przez beneficjenta jednego lub więcej zobowiązań w ramach planu restrukturyzacji, biznesplanu lub krajowego programu restrukturyzacji, należy zwrócić część pomocy przyznaną odpowiednio zgodnie z danym zobowiązaniem, z wyjątkiem przypadków siły wyższej.

40. Zgodnie z art. 27 tego samego rozporządzenia:

„1. Jeżeli beneficjent nie przestrzega odpowiednio jednego lub więcej zobowiązań w ramach planu restrukturyzacji, biznesplanu, krajowego programu restrukturyzacji, zostaje obciążony opłatą w wysokości 10% kwoty, którą należy zwrócić na mocy art. 26.

2. Kary, nakładane zgodnie z ust. 1, nie zostają nałożone, jeśli przedsiębiorstwo w zadowalający sposób udowodni właściwemu organowi, że niezgodność wynika z przypadków siły wyższej […].

3. Jeśli do niezgodności doszło celowo lub wskutek poważnego zaniedbania [rażącego niedbalstwa], beneficjent ma obowiązek zapłaty kwoty wynoszącej 30% kwoty do pokrycia zgodnie z art. 26”.

III — Spór przed sądem krajowym i pytania prejudycjalne

41. W dniu 27 lipca 2006 r. właściwe organy belgijskie przydzieliły Beneo-Orafti na rok gospodarczy 2006/2007 kwotę podstawową w wysokości 131 330 ton i kwotę przejściową w wysokości 32 833 tony syropu inulinowego [15]. Pismo informujące o dwóch przydzielonych kwotach zawierało w szczególności informację, że kwota przejściowa była równa 3/12 kwoty podstawowej i miała charakter „rekompensaty" za przedłużenie o trzy miesiące roku gospodarczego 2006/2007 [16].

42. Tego samego dnia Beneo-Orafti wystąpiła do tych organów z wnioskiem o udzielenie pomocy restrukturyzacyjnej, zrzekając się w zamian swojej kwoty podstawowej (co jednak nie obejmowało według niej kwoty przejściowej). W dniu 18 sierpnia 2006 r. organy belgijskie odpowiedziały, że wniosek został uznany za kompletny. W dniu 18 września 2006 r. organy te poinformowały Beneo-Orafti o zakwalifikowaniu jej wniosku i poinformowały o tym Komisję.

43. W dniu 29 września 2006 r. Komisja poinformowała państwa członkowskie, że szacowana dostępność środków finansowych w ramach funduszu restrukturyzacyjnego jest wystarczająca do przyznania pomocy restrukturyzacyjnej w odniesieniu do wszystkich wniosków dotyczących roku gospodarczego 2006/2007, które zostały zakwalifikowane przez państwa członkowskie [17].

44. Z uwag Beneo-Orafti przedstawionych przed Tribunal de première instance de Bruxelles wynika, że w dniu 20 października 2006 r. odbyły się rozmowy między Beneo-Orafti i organami belgijskimi, w trakcie których Beneo-Orafti poinformowała je o swoim „zdecydowanym zamiarze wykorzystania swojej kwoty przejściowej, niezależnie od wniosku o pomoc restrukturyzacyjną w związku z przydzieloną jej stosowną kwotą podstawową", zaś organy belgijskie podkreśliły, że realizacja tego zamiaru może skutkować powstaniem „bliżej nieokreślonego ryzyka".

45. W dniu 21 listopada 2006 r. Beneo-Orafti rozpoczęła produkcję syropu inulinowego.

46. Pismem z dnia 23 listopada 2006 r. właściwy minister belgijski poinformował Beneo-Orafti, że nie jest w stanie dokonać

15 — W obu przypadkach wartość ogólna stanowi ok. 61% albo kwoty podstawowej, albo kwoty przejściowej syropu inulinowego przydzielonej Królestwu Belgii zgodnie z odpowiednio załącznikiem III do rozporządzenia nr 318/2006 (czyli 215 247 ton) i częścią C załącznika II do rozporządzenia nr 493/2006 (53 812 ton). Kwota przejściowa, niezależnie od tego, czy dotyczy kwoty przydzielonej Królestwu Belgii, czy kwoty przydzielonej przez to państwo członkowskie Beneo-Orafti, stanowi 25% odpowiedniej kwoty bazowej, co tym samym odpowiada przedłużeniu o 25% roku gospodarczego 2006/2007 względem lat wcześniejszych i późniejszych.

16 — Zobacz s. załącznik 8 do uwag Beneo-Orafti, s. 2.

17 — Dz.U. C 234, s. 9. Co ciekawe, zgodnie ze sprawozdaniem Trybunału Obrachunkowego powołanym w przypisie 3, w roku gospodarczym 2006/2007 zrzeczono się *wszystkich* kwot podstawowych syropu inulinowego początkowo przydzielonych w Unii na ten rok (które w istocie dotyczą wyłącznie Królestwa Belgii i, w mniejszym stopniu, Królestwa Niderlandów i Republiki Francuskiej), co skutkowało tym, że na kolejne lata gospodarcze nie utrzymano ani nie przydzielono żadnej kwoty syropu inulinowego (zob. część B załącznika II).

niepodważalnej oceny prawnej zgodności tej produkcji z warunkami otrzymania pomocy restrukturyzacyjnej. Zaproponował wszczęcie postępowania przed Komisją w celu wyja-śnienia tej kwestii lub udzielenie pomocy Beneo-Orafti w ramach takiego postępowania, informując jednocześnie, że gdyby spółka ta nie zamierzała zwrócić się do Komisji, będzie to oznaczać, że nie zamierza ona wyprodukować ilości w ramach kwoty przejściowej. W tym samym piśmie minister przestrzegł Beneo-Orafti przed ryzykiem konieczności zwrotu nienależnie pobranych sum, jeśli spółka ta przystąpi do produkcji tej ilości bez uzyskania od Komisji uprzedniego potwierdzenia takiej możliwości.

47. Między dniem 21 listopada 2006 r. a dniem 13 grudnia 2006 r. Beneo-Orafti wyprodukowała 27 756,986 tony syropu inulinowego.

48. W dniu 18 stycznia 2007 r. organy belgijskie poinformowały Beneo-Orafti o przyznaniu jej pomocy w wysokości 59 679 771,50 EUR [18].

49. W dniu 20 marca 2007 r. w odpowiedzi na pytanie organów belgijskich zadane w następstwie pytań, które BIRB skierował do nich w dniu 19 lutego 2007 r., Komisja odpowiedziała, że kwoty przejściowe stanowią jedynie rozszerzenie kwot podstawowych. Według Komisji przedsiębiorstwo, które zrzekło się swej kwoty podstawowej w ramach systemu restrukturyzacji, nie może nadal produkować wyłącznie na podstawie kwoty przejściowej.

18 — Obliczenia tej i innych kwot znajdują się w tabeli w pkt 53 niniejszej opinii.

W dniu 3 kwietnia 2007 r. informacja ta została przekazana BIRB.

50. W dniu 9 lipca 2007 r. BIRB skierował do Beneo-Orafti pismo precyzujące, że nie stanowi ono wezwania ani decyzji, w którym przedstawił stanowisko Komisji, i oświadczył, że Beneo-Orafti powinna dokonać opłaty w wysokości 13 878 493 EUR z tytułu pozakwotowej produkcji cukru, chyba że uzasadni, że wypełniła swoje zobowiązania.

51. W dniu 13 sierpnia 2007 r. BIRB wezwał Beneo-Orafti do zwrotu sumy 16 397 508,87 EUR, obejmującej kwotę 12 613 468,36 EUR odpowiadającą pomocy otrzymanej w związku z ilością wyprodukowaną w ramach kwoty przejściowej, powiększoną o karę w wysokości 30% nałożoną na podstawie art. 27 ust. 3 rozporządzenia nr 968/2006.

52. W dniu 13 grudnia 2007 r. BIRB wezwał Beneo-Orafti do zapłaty sumy 13 878 493 EUR odpowiadającej opłacie za produkcję pozakwotową, wspomnianą w piśmie z dnia 9 lipca 2007 r.

53. Wyżej wspomniane sumy i sposób ich obliczenia można podsumować w poniższej tabeli:

Opis	Sumy przyznane (EUR)	Sumy podlegające zwrotowi (EUR)
Całkowita pomoc restrukturyzacyjna (kwoty, których się zrzeczono: 131 330,3 ton x 547,50 € — art. 3 ust. 5 rozporządzenia nr 320/2006)	71 903 339,25	
Część pomocy przypadająca na Beneo-Orafti (całkowita pomoc x 83% — pozostała część przypadająca na producentów i podwykonawców)	59 679 771,50	
Opłata za produkcję pozakwotową (wyprodukowane ilości x 500 € — art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 967/2006)		13 878 493
Pomoc podlegająca zwrotowi (wyprodukowana ilość x 547,50 € x 83% — art. 26 rozporządzenia nr 968/2006)		12 613 468,36
Kara za celową niezgodność lub rażące niedbalstwo (pomoc podlegająca zwrotowi x 30% — art. 27 ust. 3 rozporządzenia nr 968/2006)		3 784 040,51
Suma, którą Beneo-Orafti powinna zwrócić		30 276 001,87
Różnica między sumami przyznanymi i podlegającymi zwrotowi (59 679 771,50 € – 30 276 001,87 €)	29 403 769,63	

54. Ponieważ Beneo-Orafti sprzeciwia się zapłacie żądanych sum (13 878 493 EUR i 16 397 508,87 EUR), BIRB wszczął postępowanie przed Tribunal de première instance de Bruxelles.

55. Tribunal de première instance de Bruxelles postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Czy kwoty przejściowe przydzielone przedsiębiorstwu produkującemu cukier na podstawie art. 9 rozporządzenia […] nr 493/2006 są wyłączone z tymczasowego systemu restrukturyzacji ustanowionego w rozporządzeniu […] nr 320/2006 i w rozporządzeniu […] nr 968/2006 […], biorąc pod uwagę, że:

a) kwoty te nie podlegają zapłacie tymczasowej składki restrukturyzacyjnej;

b) nie mogą korzystać z wypłaty pomocy restrukturyzacyjnej i

c) nie są kwotami w rozumieniu rozporządzenia […] nr 320/2006 w świetle definicji zawartej w art. 2 pkt 6 tegoż rozporządzenia?

2) Nawet w przypadku udzielenia odpowiedzi przeczącej na poprzednie pytanie: czy kwoty przejściowe są samodzielnymi kwotami, niezależnymi od zwykłych kwot podstawowych, biorąc pod uwagę, że:

a) kwoty przejściowe są przydzielane na podstawie art. 9 rozporządzenia […] nr 493/2006, a nie na podstawie art. 7 rozporządzenia […] nr 318/2006;

b) kryteria przydzielania kwot przejściowych są odmienne od kryteriów przydzielania zwykłych kwot podstawowych i

c) kwoty przejściowe są środkami przejściowymi mającymi na celu ułatwienie przejścia od dawnego systemu rynku cukru do nowego systemu rynku cukru we Wspólnocie, a zatem mają zastosowanie co do zasady wyłącznie w roku gospodarczym 2006/2007?

3) W przypadku udzielenia odpowiedzi twierdzącej na co najmniej jedno z dwóch poprzednich pytań: czy przedsiębiorstwo produkujące cukier, które zwróciło się z wnioskiem o udzielenie pomocy restrukturyzacyjnej w odniesieniu do roku gospodarczego 2006/2007 zgodnie z art. 3 rozporządzenia […] nr 320/2006,

ma prawo do skorzystania z kwoty przejściowej przydzielonej w odniesieniu do roku gospodarczego 2006/2007 zgodnie z art. 9 rozporządzenia nr 493/2006?

4) W przypadku udzielenia odpowiedzi przeczącej na poprzednie pytanie: czy zastosowana sankcja może polegać na zażądaniu zwrotu części przyznanej pomocy restrukturyzacyjnej i zwrotu kwoty przejściowej[19]?

Jak należy obliczyć sumę podlegającą zwrotowi przewidzianą w art. 26 ust. 1 [rozporządzenia nr 968/2006] i karę przewidzianą w art. 27 [tego] rozporządzenia […], w przypadku gdy przedsiębiorstwo produkujące cukier otrzymało pomoc restrukturyzacyjną (w odniesieniu do roku gospodarczego 2006/2007) i wykorzystało swą kwotę przejściową (w odniesieniu do której pomoc restrukturyzacyjna nie została przyznana)?

Czy w obliczeniu tej sumy i tej kary należy wziąć pod uwagę wszystkie lub część spośród następujących czynników:

a) koszty poniesione przez dane przedsiębiorstwo produkujące cukier w celu zdemontowania urządzeń produkcyjnych?

b) straty poniesione przez dane przedsiębiorstwo produkujące cukier w związku z rezygnacją ze zwykłej kwoty podstawowej?

c) fakt, że kwota przejściowa jest środkiem jednorazowym i przejściowym, który umożliwia jedynie produkcję w odniesieniu do roku gospodarczego 2006/2007, lecz który nie ma zastosowania do innych lat gospodarczych (z wyjątkiem przypadku kwoty przejściowej dotyczącej cukru)?

d) czy obliczenie sumy podlegającej zwrotowi, które nie uwzględnia czynników wymienionych w lit. a)–c), stanowi naruszenie zasady proporcjonalności?

5) Niezależnie od poprzednich pytań: czy zobowiązania podjęte na podstawie planu restrukturyzacji stają się skuteczne, czyli wiążące dla wnioskodawcy:

a) na początku roku gospodarczego, w odniesieniu do którego wnioskodawca złożył swój wniosek o udzielenie pomocy restrukturyzacyjnej?

b) w momencie złożenia wniosku do właściwego organu krajowego?

19 — Pojęcie zwrotu kwoty przejściowej, które najwyraźniej zostało użyte przez Beneo-Orafti, nie jest całkiem oczywiste. Wydaje się, że odnosi się ono, trochę nieprecyzyjnie, do okoliczności, że ilości wyprodukowane przez Beneo-Orafti, które są według niej objęte kwotą przejściową, nie zostały potraktowane jako objęte przydzieloną kwotą, co skutkowało nałożeniem na nie opłaty za nadwyżki.

c) w momencie zawiadomienia przez właściwy organ krajowy, że wniosek został uznany za kompletny?

d) w momencie zawiadomienia przez właściwy organ krajowy, że wniosek o udzielenie pomocy restrukturyzacyjnej został zakwalifikowany?

e) w momencie doręczenia przez właściwy organ krajowy decyzji o przyznaniu pomocy restrukturyzacyjnej?

6) W przypadku udzielenia odpowiedzi twierdzącej na pytanie pierwsze albo drugie (lub na obydwa): czy przedsiębiorstwo produkujące cukier, któremu przydzielono kwotę przejściową w odniesieniu do roku gospodarczego 2006/2007, jest uprawnione do korzystania z tej kwoty w roku gospodarczym, nawet jeśli przedsiębiorstwu temu przyznano od roku gospodarczego 2006/2007 pomoc restrukturyzacyjną w związku z jego zwykłą kwotą podstawową?

7) W przypadku udzielenia odpowiedzi przeczącej na pytanie pierwsze, drugie i szóste: czy właściwy organ krajowy państwa członkowskiego może w przypadku nieprzestrzegania zobowiązań podjętych w ramach planu restrukturyzacji skumulować zwrot pomocy restrukturyzacyjnej i karę zgodnie z art. 26 i 27 rozporządzenia […] nr 968/2006 z nałożeniem opłaty za nadwyżkę zgodnie z art. 4 rozporządzenia […] nr 967[/2006], czy też taka kumulacja sankcji narusza zasady ne bis in idem, proporcjonalności i niedyskryminacji?".

56. Beneo-Orafti, rząd belgijski i Komisja przedstawiły uwagi na piśmie i uwagi ustne.

IV — Moja analiza

57. Jak już zauważyłem na wstępie niniejszej opinii, siedem pytań prejudycjalnych, sformułowanych bardzo szczegółowo, dotyczy czterech aspektów sporu, które proponuję rozpatrzyć w następującej kolejności: po pierwsze, kwestii związku między kwotami przejściowymi i kwotami podstawowymi, których się zrzeczono (których różne aspekty zostały poruszone w pytaniach od pierwszego do trzeciego i w pytaniu szóstym); po drugie, kwestii momentu, od którego podjęte w tym zakresie zobowiązania stają się wiążące dla przedsiębiorstwa wnioskującego o pomoc restrukturyzacyjną (pytanie piąte); po trzecie, kwestii, czy dozwolona jest kumulacja środków nakazujących zwrot z karą i opłatą, których zastosowania domaga się BIRB (część pierwsza pytania czwartego i pytanie siódme); oraz, po czwarte, kwestii sposobu obliczania, w stosownym wypadku, sumy

podlegającej zwrotowi (część druga pytania czwartego).

58. Analizując te kwestie, należy mieć na uwadze, że podniesiona problematyka wynika ze szczególnych okoliczności, które charakteryzowały rok gospodarczy 2006/2007, czyli z jednej strony istnienia kwot przejściowych, a z drugiej strony podjęcia decyzji o udzieleniu pomocy restrukturyzacyjnej po rozpoczęciu roku gospodarczego. Ponieważ czynniki te nie występują w kolejnych latach gospodarczych, wykładnia, której dokona Trybunał w niniejszej sprawie, prawdopodobnie będzie miała słaby bezpośredni wpływ na procedury odnoszące się do tych kolejnych lat.

A — *Związek między kwotami przejściowymi i kwotami podstawowymi, których się zrzeczono*

59. Pytania od pierwszego do trzeciego i pytanie szóste sądu krajowego można streścić następująco: po pierwsze, czy kwoty przejściowe są niezależne od kwot podstawowych, ponieważ są one wyłączone z tymczasowego systemu restrukturyzacji, albo z innego powodu? Po drugie, w przypadku gdyby były one niezależne od kwot podstawowych, czy przedsiębiorstwo, któremu przydzielono kwotę przejściową, nie ma możliwości skorzystania z tych kwot, ponieważ wystąpiło o pomoc restrukturyzacyjną albo ponieważ pomoc ta została mu przyznana?

60. Co się tyczy pierwszej części tego pytania, Trybunałowi przedstawiono skrajnie odmienne argumenty. Jeśli chodzi o Beneo-Orafti, spółka ta przywołuje brzmienie pewnych mających zastosowanie przepisów, by udowodnić, że kwoty przejściowe są wyłączone z tymczasowego systemu restrukturyzacji oraz są autonomiczne względem kwot podstawowych. Rząd belgijski i Komisja, na poparcie swojego odmiennego punktu widzenia, powołują się natomiast na cel reformy i powód wprowadzenia kwot przejściowych.

61. Wydaje mi się, że wspomniany cel i powód jasno przemawiają w istocie za argumentem, iż kwoty przejściowe należy uznać za rozszerzenie kwot podstawowych, bez możliwości skorzystania z nich niezależnie do kwot podstawowych, nawet jeśli ich charakter z pewnych względów wymaga swoistego traktowania, jeśli chodzi o ich szczegóły.

62. Po pierwsze, z przepisów jasno wynika, że kwoty przejściowe zostały wprowadzone w celu uniknięcia sytuacji, w której wysokość kwoty podstawowej, obliczona na podstawie normalnego roku gospodarczego trwającego 12 miesięcy, okazałaby się niewystarczająca w roku obrotowym, który wyjątkowo miał obejmować 15 miesięcy [20]. Zgodnie

20 — Zobacz motyw 10 rozporządzenia nr 493/2006.

z zamierzeniem chodzi o zwiększenie kwoty podstawowej o 25% [21] odpowiadające wydłużeniu roku gospodarczego o 25%.

63. Po drugie, z przepisów wynika również, że celem mechanizmów wprowadzonych dla zapewnienia restrukturyzacji przemysłu cukrowniczego było zachęcenie przedsiębiorstw do ostatecznego i całkowitego zaprzestania produkcji i demontażu danych urządzeń produkcyjnych [22]. Zaprzestanie produkcji powinno mieć miejsce w „roku gospodarcz[ym], dla którego zrezygnowano z kwoty" [23]. Umożliwienie przedsiębiorstwom zgłoszenia rezygnacji z kwoty za rok gospodarczy 2006/2007 i otrzymywanie przez nie odpowiadającej tej rezygnacji pomoc wraz z jednoczesnym korzystaniem z 20% tej skumulowanej kwoty (kwota podstawowa wraz z kwotą przejściową) w tym samym roku gospodarczym, wydaje się mało spójne z tym celem.

64. Chociaż celowość kwoty przejściowej, a także mechanizmu zachęcania do restrukturyzacji jasno wskazują tym samym na to, że kwota ta ma charakter podobny do kwoty podstawowej jako jej nieodłączne rozszerzenie, należy jednakże zbadać, czy argumenty Beneo-Orafti, które opierają się na treści pewnych przepisów uregulowań, nie wymagają przyjęcia odmiennego stanowiska.

65. Beneo-Orafti powołuje się na początku na art. 9 ust. 4 rozporządzenia nr 493/2006, zgodnie z którym kwoty przejściowe nie podlegają zapłacie tymczasowej składki restrukturyzacyjnej określonej w art. 11 ust. 2 rozporządzenia nr 320/2006 i nie mogą korzystać z wypłaty określonej w tym rozporządzeniu pomocy. Spółka ta wywodzi z tego, że kwoty te nie stanowią części systemu restrukturyzacji. Taka wykładnia znajduje jej zdaniem poparcie w okoliczności, że kwoty objęte tym systemem, który sam regulowany jest przez rozporządzenie nr 320/2006 i rozporządzenie wykonawcze do niego nr 968/2006, są wyraźnie ograniczone [24] do kwot przydzielonych zgodnie z rozporządzeniem nr 318/2006, podczas gdy kwoty przejściowe są przydzielane na podstawie rozporządzenia nr 493/2006. A zatem art. 3 rozporządzenia nr 968/2006, który zakazuje wszelkiej produkcji od momentu zrzeczenia się kwoty, nie znajduje zastosowania do kwot przejściowych.

66. Beneo-Orafti podkreśla również, że art. 9 ust. 5 rozporządzenia nr 493/2006 przewiduje, iż kwoty przejściowe są „przydzielane" przez państwa członkowskie (a nie, że kwoty podstawowe są „podwyższane" o pewien odsetek), oraz że ten sam przepis stanowi, iż przydzielenie odbywa się „na podstawie obiektywnych kryteriów i w sposób zapewniający równe traktowanie producentów oraz uniknięcie zakłóceń rynku i konkurencji",

21 — Zobacz wartości widniejące w pkt 41 niniejszej opinii i w przypisie 15.

22 — Zobacz w szczególności art. 3 ust. 4 rozporządzenia nr 320/2006.

23 — Artykuł 3 rozporządzenia nr 968/2006.

24 — Zobacz art. 2 pkt 6 rozporządzenia nr 320/2006 i art. 1 ust. 2 akapit pierwszy rozporządzenia nr 968/2006.

które to wymogi nie stosują się zgodnie z art. 7 ust. 2 rozporządzenia nr 318/2006 do przydzielenia kwot podstawowych. Wynika z tego, że obydwa przydziały są niezależne od siebie (Beneo-Orafti twierdzi ponadto, że kwota przejściowa cukru na południu Włoch nie została przydzielona proporcjonalnie do przydzielonej kwoty podstawowej). Wreszcie cel kwot przejściowych, którym jest ułatwienie przejścia z poprzedniego systemu na system zreformowany, nie jest tożsamy z celem kwot podstawowych.

67. Należy przyznać, że nie wydaje się, by argumenty Beneo-Orafti całkowicie były pozbawione znaczenia. Jeśli bowiem zamiarem prawodawcy (w niniejszym przypadku Komisji, gdyż kwoty przejściowe w całości wchodzą w zakres środków przyjmowanych przez nią na podstawie uprawnień udzielonych w rozporządzeniach nr 318/2006 i 320/2006) było poddanie kwot przejściowych tym samym warunkom, jeśli chodzi o zaprzestanie produkcji, które odnoszą się do kwot podstawowych, prawodawca ten mógł to wyraźnie stwierdzić. Tymczasem przepisy nie tylko nie zawierają takiego zapisu, lecz ponadto zawierają pewną liczbę informacji, na które powołuje się Beneo-Orafti, wskazujących, że jest wprost przeciwnie.

68. Nawet gdyby jednak zgodzić się z argumentacją tego przedsiębiorstwa, nie potrafię wyobrazić sobie, w jaki sposób jego stanowisko mogło być uwzględnione.

69. Gdyby bowiem uznać, że kwota przejściowa jest niezależna od kwoty podstawowej, powinna zatem taka być zarówno pod względem przydzielonej ilości, jak i pod względem okresu, na który została przydzielona.

70. Z motywu 10 rozporządzenia nr 493/2006 wynika tymczasem, że kwoty przejściowe muszą obejmować produkcję cukru od początku roku gospodarczego 2006/2007. Mając na uwadze związek między danymi ilościami i okresami, może tu chodzić jedynie o trzy pierwsze miesiące tego roku gospodarczego, czyli miesiące od początku lipca do końca września 2006 r., które stanowiły okres przejściowy niezbędny do zapewnienia ciągłości między wcześniejszymi pełnymi latami gospodarczymi (od dnia 1 lipca do dnia 30 czerwca kolejnego roku) i późniejszymi pełnymi latami gospodarczymi (od dnia 1 października do dnia 30 września kolejnego roku), i tym samym likwidowały przerwę wynikającą z nowych dat lat gospodarczych.

71. W takim przypadku zamiarem prawodawcy musiało być stosowanie mechanizmu pomocy restrukturyzacyjnej i jego finansowanie ze składek tymczasowych na podstawie ilości wyprodukowanych w ramach kwoty podstawowej, teoretycznie odpowiadającej okresowi 12 miesięcy, rozpoczynającemu się w dniu 1 października 2006 r., wykluczając z tego mechanizmu ilości wyprodukowane w ramach kwoty przejściowej, odpowiadającej okresowi przejściowemu trwającemu od dnia 1 lipca 2006 r. do dnia 30 września 2006 r. Tego rodzaju wykładnia, która jako jedyna pozwala na pogodzenie brzmienia wyżej wspomnianych przepisów z celem reformy i środków zachęcających do restrukturyzacji, znajduje poparcie również w art. 5 ust. 1

rozporządzenia nr 320/2006, zgodnie z którym decyzja o przyznaniu pomocy restrukturyzacyjnej na rok gospodarczy 2006/2007 jest podejmowana najpóźniej do dnia 30 września 2006 r. (potwierdza ją ponadto okoliczność, że w niniejszej sprawie Komisja poinformowała państwa członkowskie o wystarczającej dostępności środków w dniu 29 września 2006 r., dając im tym samym zielone światło dla przyznania pomocy w odniesieniu do wszystkich zakwalifikowanych wniosków).

72. Tymczasem, w odniesieniu do sporu przed sądem krajowym, sporny syrop inulinowy został wyprodukowany przez Beneo-Orafti między dniem 21 listopada 2006 r. i 13 grudnia 2006 r., czyli w okresie, w którym kwota przejściowa, gdyby miała funkcjonować niezależnie, już by wygasła [25].

73. Gdyby natomiast bez zastrzeżeń zaakceptować wykładnię proponowaną przez Beneo-Orafti, to należałoby uznać, że w okresie 15 miesięcy między dniem 1 lipca 2006 r. i 30 września 2007 r. przedsiębiorstwa produkujące dysponowały dwoma odrębnymi kwotami. Z jednej strony mogłyby one zrzec się swojej kwoty podstawowej na początku roku gospodarczego, w zamian otrzymując znacznej wielkości pomoc restrukturyzacyjną, której przyznanie byłoby jednakże warunkowane całkowitym i ostatecznym zrzeczeniem się wszelkiej przyszłej produkcji cukrowniczej wytwarzanej za pomocą danych urządzeń produkcyjnych. Z drugiej strony, aż do samego końca roku gospodarczego mogłyby one jednak korzystać z kwoty przejściowej. Taka sytuacja wydaje się nie tylko niespójna, lecz również pozostawałaby w całkowitej sprzeczności z celami przewidzianymi w przepisach.

74. Uważam zatem, że chociaż samo ustawodawstwo nie jest pozbawione niejasności i bardziej przemyślana redakcja mogłaby zapewnić brakującą w tej chwili jasność, najrozsądniejszą wykładnią, która w dużym stopniu godzi w treść przepisów zarówno z celem reformy, jak i przyznaniem kwot przejściowych, jest uznanie, że kwoty te nie mogą istnieć niezależnie od kwot podstawowych, gdyż w rzeczywistości służą objęciu produkcji z początku roku gospodarczego 2006/2007. Jedynie takie przeznaczenie tych kwot mogło uzasadniać wyłączenie ich z tymczasowego systemu restrukturyzacji. Kwoty przejściowe nie mogą natomiast zastępować kwot podstawowych, których się zrzeczono, aby zainteresowane przedsiębiorstwa miały możliwość kontynuowania produkcji w trakcie okresu odpowiadającemu pełnemu rokowi gospodarczemu ustalonemu na okres od dnia 1 października do dnia 30 września, jeśli przedsiębiorstwa te zrzekły się swoich kwot podstawowych.

25 — Można zauważyć, że Beneo-Orafti potwierdziła na rozprawie, iż omawiana produkcja mogła rozpocząć się najpóźniej w dniu 21 listopada 2006 r., gdyż cykorię można magazynować maksymalnie trzy miesiące, co wydaje się świadczyć o tym, że cykoria ta była dostępna już jakiś czas przed dniem 30 września 2006 r.

75. Wynika z tego, że przedsiębiorstwo, które zrzekło się swojej kwoty podstawowej, mogło produkować, nie podlegając karze, do

wysokości swojej kwoty przejściowej w okresie trzech pierwszych miesięcy przedłużonego do 15 miesięcy roku gospodarczego, lecz już nie w ciągu 12 pozostałych miesięcy. W tych warunkach produkcja w ramach kwoty przejściowej byłaby zwolniona z zapłaty tymczasowej składki restrukturyzacyjnej, zaś przedsiębiorstwo otrzymałoby pomoc restrukturyzacyjną na podstawie wszystkich ilości, których zrzekło się w ramach swojej kwoty podstawowej, oczywiście pod warunkiem ostatecznego i całkowitego zaprzestania produkcji po wykorzystaniu kwoty przejściowej w okresie trzech pierwszych miesięcy roku gospodarczego, oraz demontażu, w stosownym wypadku, danych urządzeń produkcyjnych.

B — *Moment, w którym podjęte zobowiązania stają się wiążące dla przedsiębiorstwa wnioskującego o pomoc restrukturyzacyjną*

76. Oczywiste jest natomiast, że przedsiębiorstwo, które nie zrzekło się swojej kwoty podstawowej, mogło dokonać kumulacji tych dwóch kwot w celu rozłożenia swojej produkcji na 15 miesięcy. Co zrozumiałe, przedsiębiorstwo takie nie otrzymałoby żadnej pomocy restrukturyzacyjnej, lecz zgodnie z art. 11 rozporządzenia nr 320/2006 byłoby zobowiązane do zapłaty składki tymczasowej od ilości wyprodukowanych w ramach kwoty podstawowej w roku gospodarczym 2006/2007, jak również w latach następnych, o ile nie zrzekłoby się ich w późniejszym okresie.

77. W odniesieniu do pierwszego aspektu pytań sądu krajowego uważam zatem, że przedsiębiorstwo korzystające z kwoty podstawowej i kwoty przejściowej w roku gospodarczym 2006/2007, które zrzekło się swojej kwoty podstawowej, było uprawnione do produkowania do wysokości kwoty przejściowej przed dniem 30 września 2006 r. bez naruszania warunków zrzeczenia się swojej kwoty podstawowej i pomocy restrukturyzacyjnej przyznawanej w zamian za to zrzeczenie się, lecz wszelką produkcję od dnia 1 października 2006 r. należy uznać za naruszenie zobowiązań podjętych w ramach zrzeczenia się kwoty podstawowej.

78. Pytanie piąte dotyczy w istocie momentu, w którym przedsiębiorstwo, które złożyło wniosek o pomoc restrukturyzacyjną w zamian za zobowiązanie zrzeczenia się swojej kwoty produkcyjnej i zdemontowania danych urządzeń produkcyjnych, staje się związane tym zobowiązaniem.

79. Pytanie to stawiane jest w niniejszej sprawie w kontekście wynoszącego około sześć miesięcy opóźnienia między złożeniem przez Beneo-Orafti wniosku w dniu 27 lipca 2006 r. i powiadomieniem jej, w dniu 18 stycznia 2007, o jego zakwalifikowaniu. Jakie środki może powziąć takie przedsiębiorstwo podczas takiego okresu niepewności? Przecież jeśli nie wykorzysta ono żadnej części swojej kwoty przed uzyskaniem ostatecznej odpowiedzi, a odpowiedź ta będzie negatywna, będzie ono zmuszone skoncentrować swoją

całoroczną produkcję w krótszym okresie. Jeśli natomiast rozpocznie ono część swojej produkcji i uzyska odpowiedź pozytywną, będzie ono narażone na poniesienie kar lub opłat. Dylemat ten komplikuje tym bardziej okoliczność, że produkcja cukru zależy od działalności rolniczej, która musi zostać zaplanowana na okresy liczące co najmniej kilka miesięcy i która zależy od pór roku [26].

Komisja zasugerowała na rozprawie, że zobowiązanie zrzeczenia się kwoty i zdemontowania danych urządzeń produkcyjnych, z uwagi na ich odmienny charakter, mogą stać się wiążące w różnych momentach.

80. Zdaniem Beneo-Orafti omawiane zobowiązania stają się wiążące dla przedsiębiorstwa w momencie, w którym otrzymuje ono od właściwego organu krajowego zawiadomienie o przyznaniu pomocy restrukturyzacyjnej (a zatem w przypadku Beneo-Orafti w dniu 18 stycznia 2007 r.) [27]. Dla rządu belgijskiego momentem tym jest początek danego roku gospodarczego (w niniejszym przypadku dzień 1 lipca 2006 r.) [28]. Komisja natomiast, która wydaje się wahać między tymi dwoma datami, twierdzi, że od dnia opublikowania komunikatu Komisji z dnia 29 września 2006 r. Beneo-Orafti dysponowała wszystkimi niezbędnymi informacjami, by stwierdzić, że jej wniosek został zakwalifikowany.

81. Z jednej strony wydaje mi się, że należy odrzucić założenie, iż zobowiązanie wiąże od pierwszego dnia roku gospodarczego 2006/2007. Wbrew przedstawionemu na rozprawie argumentu rządu belgijskiego zobowiązanie zaprzestania produkcji i demontażu danych urządzeń produkcyjnych nie może być uznane za zobowiązanie jednostronne. Zgodnie z systematyką ustawodawstwa chodzi tu o zobowiązanie w zamian za pomoc restrukturyzacyjną, zamierzoną jako „istotną zachętę ekonomiczną" do rezygnacji z produkcji [29]. Aby to zobowiązanie mogło stać się wiążące od początku roku gospodarczego (lub od momentu złożenia wniosku o pomoc restrukturyzacyjną [30]), konieczne byłoby, aby przyznanie pomocy było zagwarantowane samym faktem złożenia wniosku, a tak nie jest. W każdym razie stwierdzić należy, że ani rząd belgijski, ani Komisja nie wysunęły żadnego

26 — Należy mimo to przypomnieć, że problematyka ta zasadniczo dotyczy wyłącznie roku gospodarczego 2006/2007 (zob. pkt 58 niniejszej opinii). Artykuł 5 ust. 1 rozporządzenia nr 320/2006 przewiduje bowiem, że w odniesieniu do kolejnych lat gospodarczych decyzja o przyznaniu pomocy restrukturyzacyjnej podejmowana jest do końca lutego *poprzedzającego* rok gospodarczy.

27 — Zobacz art. 11 ust. 1 rozporządzenia nr 968/2006.

28 — Zobacz art. 3 rozporządzenia nr 968/2006. Należy jednak zauważyć, że przepis ten rozpoczyna się od słów „[o]d roku gospodarczego, dla którego zrezygnowano z kwoty […]", nie zaś od słów „[o]d *początku* roku gospodarczego […]".

29 — Zobacz motyw 5 rozporządzenia nr 320/2006.

30 — Które w niniejszym przypadku miało miejsce prawie miesiąc po rozpoczęciu roku gospodarczego. Związanie przedsiębiorstwa zobowiązaniem od dnia, w którym przedsiębiorstwo to nawet nie zaproponowało jeszcze jego przyjęcia, wydaje się całkowicie wykluczone.

przekonującego argumentu na poparcie tej tezy.

82. Z drugiej strony wydaje się bezsporne, że zobowiązania podjęte przez przedsiębiorstwo powinny stać się dla niego wiążące najpóźniej w momencie, w którym otrzymuje ono oficjalne zawiadomienie o przyznaniu wnioskowanej pomocy. Od tego momentu wszystkie elementy „umowy" w sprawie restrukturyzacji uznać należy za zbadane i ostatecznie potwierdzone na piśmie. Pomoc nie może być wycofana, jeśli zobowiązania są przestrzegane, zaś zobowiązań należy przestrzegać pod rygorem nie tylko wycofania pomocy, lecz także zapłaty przewidzianych kar.

83. Stosując tę samą logikę, wydaje mi się jednak, że przedsiębiorstwo wnioskujące o pomoc nie ma podstaw twierdzić, iż nie musi (jeszcze) przestrzegać swoich zobowiązań, jeśli jako przezorny podmiot gospodarczy jest w stanie dowiedzieć się, że wnioskowana pomoc zostanie mu udzielona. W niniejszym przypadku chodzi o datę opublikowania przez Komisję w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* komunikatu informującego państwa członkowskie (oraz tym samym zainteresowane przedsiębiorstwa — argument Beneo-Orafti, iż komunikat ten adresowany był wyłącznie do państw członkowskich, nie ma według mnie znaczenia w odniesieniu do tego rodzaju publicznego dokumentu) o okoliczności, że dostępne środki finansowe są wystarczające do zaspokojenia wszystkich zakwalifikowanych wniosków, a mianowicie o dzień 29 września 2006 r. To od tego momentu Beneo-Orafti nabyła prawo otrzymania wnioskowanej pomocy, z uwagi na spełnienie wszystkich warunków art. 5 ust. 2 rozporządzenia nr 320/2006, nawet jeśli organy belgijskie, z niewiadomych powodów, jeszcze ponad trzy i pół miesiąca zwlekały z oficjalnym powiadomieniem Beneo-Orafti o tym fakcie. A zatem również od tego momentu Beneo-Orafti powinna przestrzegać zobowiązań podjętych przez nią w zamian za przyznanie pomocy, pod rygorem utraty tych korzyści i nałożenia na nią kar.

84. Oczywiście nie można wykluczyć, że Beneo-Orafti mogła powołać się na opóźnienie powiadomienia jej przez organy belgijskie o decyzji w sprawie przyznania pomocy, jeśli z uwagi na to opóźnienie spółka ta powzięła rzeczywiste wątpliwości co do treści tej decyzji. W takim przypadku niepewność ta mogła zostać podniesiona przez Beneo-Orafti w celu zwolnienia jej przynajmniej z kary z tytułu celowych niezgodności lub rażącego niedbalstwa [31]. Tymczasem żadna informacja w aktach sprawy nie pozwala twierdzić, że Beneo-Orafti podniosła taki argument, który, biorąc pod uwagę opublikowanie komunikatu Komisji w Dzienniku Urzędowym, którego przezorny podmiot nie mógł zignorować, niekoniecznie musiałby zostać uwzględniony.

85. Uważam zatem w odniesieniu do tego aspektu zadanych w niniejszej sprawie pytań, że zobowiązanie zrzeczenia się kwoty, podjęte przez przedsiębiorstwo wnioskujące

31 — Artykuł 27 ust. 2 i 3 rozporządzenia nr 968/2006.

o pomoc restrukturyzacyjną na rok gospodarczy 2006/2007, wiązało to przedsiębiorstwo od momentu, w którym jako dostatecznie przezorny podmiot powinno ono wiedzieć, że odpowiadająca temu zobowiązaniu pomoc zostanie mu udzielona.

pierwszego do trzeciego i na pytanie szóste, opierają się one na założeniu, że zainteresowane przedsiębiorstwo nie miało prawa skorzystać z kwoty tymczasowej, co w niniejszym przypadku odpowiada mojemu stanowisku odnośnie do tych pytań. Chodzi tu zatem o przedsiębiorstwo, które zrezygnowało z pewnej ilości swojej produkcji, otrzymało pomoc restrukturyzacyjną odpowiadającą tej ilości, lecz mimo to wyprodukowało ilość równą całości lub części wspomnianej ilości produkcji.

C — *Możliwość kumulacji zwrotu, kary i opłaty*

86. Jeśli okaże się, że dane przedsiębiorstwo rzeczywiście wyprodukowało ilości, które według niego są objęte zatwierdzoną kwotą, podczas gdy w rzeczywistości chodzi o kwotę, z której przedsiębiorstwo to zobowiązało się zrezygnować, powstaje pytanie o finansowe konsekwencje takiego działania dla tego przedsiębiorstwa. W niniejszym przypadku BIRB pragnie odzyskać kwotę pomocy udzielonej w związku z wyprodukowaną ilością, nałożyć karę za nieprzestrzeganie podjętych zobowiązań oraz pobrać opłatę za tę ilość z tytułu nadwyżki produkcji. Poprzez pytanie czwarte (część pierwsza) i pytanie siódme sąd krajowy pragnie się dowiedzieć, czy może dojść do kumulacji tych trzech środków. W szczególności sąd ten w pytaniu siódmym zmierza do ustalenia, czy tego rodzaju kumulacja nie narusza zasad ne bis in idem, proporcjonalności i niedyskryminacji.

87. Należy zauważyć, że ponieważ pytania te stawiane są wyłącznie w przypadku udzielenia odpowiedzi negatywnej na pytania od

88. Na początku uważam, że odzyskanie części pomocy odpowiadającej wyprodukowanej ilości, z której jednakże zrezygnowano, jest w tych okolicznościach w pełni uzasadnione [32]. Pomoc ta stanowi bowiem rekompensatę za rezygnację z produkcji. Ponieważ produkcja miała jednakże miejsce, przyznanie pomocy nie jest już uzasadnione i zgodnie z art. 26 ust. 1 rozporządzenia nr 968/2006 należy ją zwrócić.

89. Następnie okoliczność, że kary przewidziane w art. 27 tego samego rozporządzenia dodawane są do części pomocy podlegającej zwrotowi, w żaden sposób nie wydaje mi się sprzeczna ani z zasadą ne bis in idem, ani z zasadami proporcjonalności i niedyskryminacji. Dla przypomnienia — chodzi tu o karę finansową, która normalnie odpowiada 10% sumy pomocy, która podlega zwrotowi, lub w przypadku celowego działania lub

32 — Jeśli chodzi o obliczenie kwoty tej części pomocy, zob. pkt 104 i nast., przede wszystkim zaś pkt 110 i nast. niniejszej opinii.

rażącego niedbalstwa 30% tej sumy, podczas gdy w przypadku siły wyższej kary te nie są nakładane.

90. Jeśli chodzi o zasadę ne bis in idem, jasne jest, że odzyskanie sumy, która nie powinna zostać wypłacona (co stanowi zwykły zwrot nienależnego świadczenia), jest środkiem mającym charakter inny niż nałożenie kary. Równoczesne zastosowanie tych dwóch środków w żaden sposób nie może naruszać tej zasady, która w istocie zakazuje wielokrotnego karania tej samej osoby za ten sam niezgodny z prawem czyn w celu ochrony tego samego dobra prawnego [33]. Wobec braku drugiej kary wszelkie powoływanie się na tę zasadę jest nieskuteczne.

91. Jeśli chodzi o zasadę proporcjonalności, nałożenie kary w wysokości 10% sumy podlegającej zwrotowi w przypadku zwykłego niedbalstwa (w przypadku siły wyższej nałożenie kary jest wykluczone) w żaden sposób nie wydaje się nadmierne. Celem tego rodzaju kary jest z jednej strony zachęcenie przedsiębiorstw, by poważnie podchodziły do swoich zobowiązań oraz by skrupulatnie przestrzegały zgodności swojego zachowania z tymi zobowiązaniami. Kara ta może również służyć z drugiej strony jako rekompensata za koszty administracyjne niepotrzebnie poniesione w trakcie badania akt sprawy oraz za wypłacenie i odzyskanie sum nienależnych. Jeśli chodzi o karę w wysokości 30%, w przypadku celowego działania lub rażącego niedbalstwa kara ta również nie wydaje mi się nadmiernie wysoka, ponieważ chodzi tu o ukaranie zachowania, które jest naganne i może stanowić poważne naruszenie systemu restrukturyzacji i wspólnej organizacji rynku, zaś istnienie kary ma skutek zniechęcający dla osób, które próbowałyby dopuścić się takiego zachowania [34]. Oczywiste jest, że uznanie niedbalstwa za poważne lub lekkie musi być dokonywane w każdym przypadku przez właściwy organ, zaś błędna kwalifikacja może prowadzić do nałożenia kary, która jest nieproporcjonalna, lecz wtedy będzie chodzić o aspekt stosowania kary, który można naprawić podczas kontroli sądowej, takiej jaką w niniejszym przypadku sprawuje sąd krajowy [35], nie zaś o charakterystyczną cechę systemu sankcji przewidzianego w rozporządzeniu nr 968/2006.

92. Co się wreszcie tyczy zasady niedyskryminacji, z postanowienia odsyłającego nie wynika jasno, co skłoniło sąd krajowy do zwrócenia się do Trybunału w przedmiocie ewentualnego naruszenia tej zasady. Również Beneo-Orafti nie wyjaśniła tego w swoich uwagach. Jak zauważył rząd belgijski, nic nie

33 — Zobacz wyrok z dnia 7 stycznia 2004 r. w sprawach połączonych C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P i C-219/00 P Aalborg Portland i in. przeciwko Komisji, Rec. s. I-123, pkt 338.

34 — Kara ta nie wydaje się nawet bardzo wysoka, gdyż maksymalnie wynosi ona tylko 164,25 EUR (30% z 547,50 EUR), podczas gdy produkcja kwotowa podlega zapłacie tymczasowej składki restrukturyzacyjnej w wysokości 126,40 EUR za tonę na mocy art. 11 ust. 2 rozporządzenia nr 320/2006.

35 — Należy zauważyć, że sąd ten nie zwraca się do Trybunału w przedmiocie kwalifikacji zachowania Beneo-Orafti w niniejszym przypadku. W niniejszej opinii nie będę zatem zajmował się tym aspektem, który stanowi część oceny okoliczności faktycznych dokonywanej przez sąd krajowy.

wskazuje na odmienne traktowanie porównywalnych sytuacji i jednakowe traktowanie sytuacji odmiennych [36], zarówno na poziomie omawianego ustawodawstwa, jak i na poziomie traktowania przez BIRB konkretnej sytuacji Beneo-Orafti.

93. Chociaż kumulacja zwrotu pomocy i kary finansowej przewidzianych odpowiednio w art. 26 i 27 rozporządzenia nr 968/2006 nie stanowi problemu z punktu widzenia prawa Unii, czy można stwierdzić podobnie w sytuacji, gdy w odniesieniu do tej samej wyprodukowanej ilości pragnie się dodatkowo pobrać opłatę za nadwyżkę przewidzianą w art. 15 rozporządzenia nr 318/2006, której wysokość określona jest w art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 967/2006?

94. Po pierwsze, czy kumulacja opłaty i kary pieniężnej przewidzianej w art. 27 rozporządzenia nr 968/2006 stanowi podwójną karę za to samo zachowanie nakładaną w celu ochrony tego samego dobra prawnego, której jako takiej sprzeciwia się zasada ne bis in idem?

95. W tym względzie wydaje mi się przede wszystkim, że opłata za nadwyżkę z pewnością ma charakter kary. Odmiennie od odprowadzanej od ilości wyprodukowanych w ramach kwoty tymczasowej składki, która została przewidziana w art. 11 rozporządzenia nr 320/2006 i której wyraźnym celem jest finansowanie środków restrukturyzacyjnych [37], opłata za nadwyżkę wpłacana jest do ogólnego budżetu Unii i ma na celu uniknięcie zagrażającego sytuacji na rynku nagromadzenia się tych dodatkowych ilości, a więc jako taka powinna być ustalona na wystarczająco wysokim poziomie, by była zniechęcająca [38]. Te charakterystyczne cechy opłaty sprawiają, że jest ona sankcją, której celem jest karanie za produkcję pozakwotową, podobnie jak kara finansowa przewidziana w art. 27 rozporządzenia nr 968/2006 penalizuje nieprzestrzeganie zobowiązań podjętych w celu otrzymania pomocy restrukturyzacyjnej.

96. Oczywiście nie chodzi tutaj o sankcje karne, lecz o kary administracyjne. Tymczasem tego rodzaju kary administracyjne ogólnie podlegają rozporządzeniu (WE, Euratom) nr 2988/95 [39], w szczególności zaś jego art. 5, które zgodnie z jego motywem dziesiątym, uwzględnia zasadę ne bis in idem, „uznaną [ponadto] przez orzecznictwo za podstawową zasadę prawa wspólnotowego” [40].

36 — Zobacz w szczególności wyrok z dnia 30 września 2010 r. w sprawie C-133/09 Uzonyi, Zb.Orz. s. I-8747, pkt 31 i przytoczone tam orzecznictwo.

37 — Zobacz motyw 4 tego rozporządzenia.

38 — Zobacz motyw 18 i art. 15 ust. 2 rozporządzenia nr 318/2006, a także motyw trzeci rozporządzenia nr 967/2006.

39 — Rozporządzenie Rady z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312, s. 1 — wyd. spec. w j. polskim, rozdz. 1, t. 1, s. *340*).

40 — Wyrok z dnia 9 marca 2006 r. w sprawie C-436/04 Van Esbroeck, Zb.Orz. s. I-2333, pkt 40 i przytoczone tam orzecznictwo. Zobacz również pkt 80 i 81 opinii rzecznika generalnego E. Sharpston w sprawie C-467/04 Gasparini i in. (wyrok z dnia 28 września 2006 r.), Zb.Orz. s. I-9199.

97. Następnie ta podwójna kara dotyczy nie tylko samej osoby, lecz również tego samego zachowania. Chociaż zachowanie to oceniane jest na dwa różne sposoby (najpierw jako uchybienie zobowiązaniu zrzeczenia się kwoty, a następnie jako nadwyżka produkcji), w obu przypadkach podstawowe zachowanie jest takie samo i polega na wyprodukowaniu ilości pozakwotowej. Ponadto prawnie chronionym interesem w obu przypadkach [41] jest interes zamierzony przez nowe uregulowania, który polega na ograniczeniu produkcji w ramach rynków cukru.

98. Wynika z tego, że kumulacja opłaty za nadwyżkę przewidzianej w art. 15 rozporządzenia nr 318/2006 i kary finansowej przewidzianej w art. 27 rozporządzenia nr 968/2006 narusza zasadę ne bis in idem.

99. Należy jeszcze stwierdzić, że z dwóch aspektów tej zasady, a mianowicie zakazu podwójnego ścigania [42] i zakazu podwójnego karania [43], to ten drugi ma znaczenie w niniejszej sprawie. Nawet jeśli BIRB wszczął przeciwko Beneo-Orafti dwa postępowania, istotne jest bowiem to, że prawo Unii przewiduje zakaz kumulacji dwóch sankcji, niezależnie od kwestii proceduralnych. Tymczasem zakaz podwójnego karania, zgodnie z którym wysokość pierwszej nałożonej kary należy uwzględnić w ewentualnej późniejszej karze nałożonej za ten sam czyn podlega także, zgodnie z orzecznictwem Trybunału [44], zasadzie proporcjonalności, która również została przywołana przez Beneo-Orafti.

100. Kara finansowa nałożona na Beneo-Orafti przez BIRB na podstawie art. 27 rozporządzenia nr 968/2006 wynosi 136,33 EUR za wyprodukowaną tonę [45]. Opłata za nadwyżki wynosi 500 EUR za wyprodukowaną tonę. Zakaz podwójnego karania wymaga zatem zastosowania wyłącznie opłaty za nadwyżki, która jest najsurowsza z dwóch kar i która przewyższa karę lżejszą.

41 — Należy zauważyć, że w dziedzinie prawa karnego od czasu wydania wyroku z dnia 11 lutego 2003 r. w sprawach połączonych C-187/01 i C-385/01 Gözütok i Brügge, Rec. s. I-1345, Trybunał zaniechał badania wymogu ochrony tego samego interesu prawnego przy stosowaniu zasady non bis in idem; podobne stanowisko przyjął Europejski Trybunał Praw Człowieka w wyroku z dnia 10 lutego 2009 r. w sprawie Sergueï Zolotoukhine przeciwko Rosji.

42 — Termin ten, który dokładniej wyraża maksyma „nemo debet bis vexari" lub „bis de eadem re ne sit actio", znana w prawie germańskim pod nazwą „Erledigungsprinzip", kładzie nacisk na wyczerpanie prawa do ścigania po zakończeniu pierwszego postępowania w sprawie.

43 — Termin ten, który dokładniej wyraża maksyma „nemo debet bis puniri pro uno delicto", znana w prawie germańskim pod nazwą „Anrechnungsprinzip", odsyła przede wszystkim do koncepcji „zaliczenia" kar, czyli zaliczenia kary łagodniejszej za ten sam czyn na poczet kary surowszej.

44 — Zobacz wyrok z dnia 18 listopada 1987 r. w sprawie 137/85 Maizena, Rec. s. 4587, pkt 19 i nast. Zobacz podobnie wyrok z dnia 18 maja 2006 r. w sprawie C-397/03 P Archer Daniels Midland i Archer Daniels Midland Ingredients przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-4429, pkt 37 i nast.

45 — Zobacz tabelę w pkt 53 niniejszej opinii. Chodzi tu o wysokość równą 30% pomocy otrzymanej przez Beneo-Orafti, która stanowi 83% całkowitej wysokości 547,50 EUR za tonę. Mimo to uważam, że prawidłowe obliczenia dadzą jeszcze mniejszą wartość ogólną (zob. pkt 110 i nast. niniejszej opinii).

101. Pozostaje zbadanie, czy zasada proporcjonalności nie została naruszona przez samą wysokość opłaty za nadwyżki.

102. Nie uważam, aby tak było. Celem reformy sektora cukru jest nałożenie ścisłych i mniejszych kwot produkcyjnych, aby zachować równowagę i stabilność rynku w ramach Unii oraz zapewnić przestrzeganie jej zobowiązań podjętych na szczeblu międzynarodowym. Aby tego dokonać, należy przeciwdziałać produkowaniu ilości pozakwotowych, które spowodowałyby zakłócenia rynku. Opłata (która, co podkreślone zostało na rozprawie, w szczególności przez Komisję, nie jest należna, jeśli dana ilość wykorzystywana jest w pewnym określonym celu [46]) ustalona jest na tym samym poziomie jak cła na przywóz cukru pochodzącego spoza terytorium Unii. Taka wysokość ma bardzo silny skutek zniechęcający, pozwala jednocześnie producentowi na odnoszenie korzyści z cen na rynku światowym i nie wydaje się być sankcją nieproporcjonalną, tym bardziej jeśli weźmie się pod uwagę okoliczność, że jej realna wysokość wynosi mniej niż 500 EUR, gdyż zastępuje ona tymczasową składkę w wysokości 126,40 EUR za tonę pobieraną od produkcji kwotowej [47]. To, czy produkcja wykracza ponad kwotę, ponieważ producent ją przekroczył, a także to, czy kwota ta nigdy nie została mu przydzielona lub się jej zrzekł, nie ma według mnie znaczenia przy tej analizie.

46 — Zobacz art. 12–15 rozporządzenia nr 318/2006 i art. 4 ust. 1 rozporządzenia nr 967/2006.

47 — Artykuł 11 ust. 2 rozporządzenia nr 320/2006.

103. Uważam zatem w tym względzie, że w sytuacji gdy przedsiębiorstwo, ze względu na nieprzestrzeganie zobowiązania rezygnacji ze swojej kwoty, wyprodukuje ilość pozakwotową, odzyskanie pomocy restrukturyzacyjnej przyznanej w zamian za zrzeczenie się kwoty stanowi żądanie zwrotu nienależnego świadczenia, którego kumulacja z karą finansową nie jest zakazana przez żadną z zasad prawa Unii. Natomiast nałożenie dwóch równoległych kar, które penalizują tę samą produkcję, jest zakazane przez zasadę ne bis in idem, która nakazuje zastosować wyłącznie surowszą z nich.

D — *Obliczenie sumy podlegającej zwrotowi*

104. Pozostaje ustosunkować się do kwestii, którą sąd krajowy poruszył w drugiej części pytania czwartego. Kwestia ta dotyczy sposobu obliczenia sumy podlegającej zwrotowi (ewentualnie powiększonej o 10% lub 30%, w zależności od przypadku), w sytuacji gdy przedsiębiorstwo nie wypełniło jednego lub kilku zobowiązań powziętych przez nie w zamian za otrzymaną pomoc. W szczególności, jeśli dane przedsiębiorstwo wyprodukowało pewną ilość, zrzekając się wcześniej swojej kwoty podstawowej, czy w obliczeniu tej kwoty należy wziąć pod uwagę koszt demontażu urządzeń produkcyjnych, straty poniesione w związku z rezygnacją z kwoty podstawowej lub okoliczność, że kwota przejściowa dotyczy wyłącznie roku gospodarczego 2006/2007? A także, jeśli czynniki te nie

zostaną uwzględnione, czy może to naruszać zasadę proporcjonalności?

105. O ile część pierwsza pytania czwartego, którą już rozpatrzyłem, została zadana wyraźnie na wypadek udzielenia odpowiedzi przeczącej na pytanie trzecie (czyli w przyjętym przeze mnie założeniu, że wspomniane przedsiębiorstwo nie może skorzystać z kwoty przejściowej, jeśli wniosło o pomoc restrukturyzacyjną), druga część pytania czwartego wydaje się obierać za punkt wyjściowy sytuację, w której przedsiębiorstwo otrzymało omawianą pomoc i skorzystało ze swojej kwoty przejściowej.

106. Gdyby jednakże uznać, tak jak zaproponowałem, że produkcja po dniu 1 października 2006 r. nie mogła być objęta kwotą przejściową, jeśli tak jak w niniejszej sprawie zainteresowane przedsiębiorstwo zrzekło się całości swojej kwoty podstawowej, wynikać będzie z tego, że taka produkcja powinna być objęta tą ostatnią kwotą, nie zaś kwotą przejściową.

107. W tych okolicznościach stanowisko BIRB, z którym zgodził się rząd belgijski w swoich uwagach na piśmie, na pierwszy rzut oka wydaje się logiczne. Artykuł 26 ust. 1 rozporządzenia nr 968/2006 nakazuje zwrot „części pomocy przyznanej odpowiednio zgodnie z przedmiotowym zobowiązaniem", powziętym przez przedsiębiorstwo w szczególności zgodnie z planem restrukturyzacji, lecz które nie było przestrzegane. BIRB zasadniczo oszacował, że suma podlegająca zwrotowi odpowiada wysokości pomocy otrzymanej przez Beneo-Orafti za każdą tonę, której spółka ta się zrzekła, pomnożonej przez liczbę ton rzeczywiście wyprodukowanych w roku gospodarczym 2006/2007.

108. Beneo-Orafti zwraca jednak uwagę, że wysokość pomocy przyznanej w zamian za zrzeczenie się produkcji różni się, zgodnie z art. 3 ust. 1 i 5 rozporządzenia nr 320/2006, w zależności od zobowiązań podjętych w odniesieniu do urządzeń produkcyjnych i związanych z tą rezygnacją (całkowity lub częściowy demontaż tych urządzeń lub ich niewykorzystywanie). W przypadku zrzeczenia się bez demontażu urządzeń pomoc wynosi 255,50 EUR za tonę. W przypadku zrzeczenia się z częściowym zdemontowaniem suma ta wzrasta do 292 EUR za tonę oraz do 547,50 EUR za tonę w celu rekompensaty kosztów demontażu, a w przypadku całkowitego demontażu urządzeń produkcyjnych wzrasta o kolejne 182,50 EUR za tonę i osiąga całkowitą wysokość 730 EUR, mającą odzwierciedlić zwiększony koszt całkowitego demontażu. Zgodnie z tą logiką, jak twierdzi Beneo-Orafti, jeśli przedsiębiorstwo nie przestrzega zobowiązania rezygnacji z produkcji, przestrzegając jednakże zobowiązania odnoszącego się do demontażu, suma podlegająca zwrotowi powinna wynosić jedynie 255,50 EUR za tonę i nie powinna uwzględniać części pomocy,

której przeznaczeniem jest rekompensata kosztów demontażu.

109. Komisja twierdzi, że między innymi oba podejścia są dozwolone [48], lecz ostatecznie to do właściwych organów krajowych należy określenie dokładnego sposobu obliczania, pod warunkiem że opiera się on na obiektywnych kryteriach i nie narusza żadnej z ogólnych zasad prawa Unii, w szczególności zasady skuteczności i równorzędności, a także zasady proporcjonalności.

110. Ja sam uważam zarzuty Beneo-Orafti w tym zakresie za istotne. Różnicowanie wysokości pobranej pomocy w zależności od charakteru podjętego zobowiązania, jeśli chodzi o urządzenia produkcyjne, wydaje się pokazywać, że suma ta jedynie w części odpowiada zrzeczeniu się kwoty jako takiej. Z art. 26 ust. 1 rozporządzenia nr 968/2006 jasno wynika, że suma podlegająca zwrotowi dotyczy „części pomocy przyznanej odpowiednio zgodnie z [49] przedmiotowym zobowiązaniem", które nie było przestrzegane. Ponieważ zobowiązanie, które nie było przestrzegane, dotyczy jedynie produkcji, nie zaś demontażu urządzeń produkcyjnych, wydaje się, że zwrot powinien uwzględniać podział pomocy na te dwa elementy. Z art. 3 ust. 1 i 5 rozporządzenia nr 320/2006 można wywnioskować, że w przypadku rezygnacji z produkcji powiązanej z zobowiązaniem częściowego demontażu danych urządzeń produkcyjnych część pomocy przyznanej na podstawie tej rezygnacji wynosi 255,50 EUR za tonę [50], ewentualnie powiększonej o 10% lub 30% w zależności od przypadku. Jeśli zobowiązania dotyczące urządzeń produkcyjnych są dotrzymywane, zwrot części pomocy, która odpowiada tym zobowiązaniom, wydawałby się sprzeczny z zasadą proporcjonalności, która nie tylko jest ogólną zasadą prawa Unii, lecz także, przynajmniej w sposób dorozumiany, wpisuje się w art. 26 ust. 1 rozporządzenia nr 968/2006.

111. Ponadto takie podejście naruszałoby zasadę równego traktowania, gdyż skutkowałoby identycznym traktowaniem dwóch grup podmiotów (tych, którzy nie przestrzegali żadnego z powziętych zobowiązań, i tych, którzy nie przestrzegali jedynie zobowiązania zaprzestania produkcji w danym roku gospodarczym), które obiektywnie różnią się od

48 — Chociaż w odpowiedzi na piśmie na pytanie Trybunału Komisja zdaje się twierdzić, bez wyjaśnienia, na czym opiera się jej rozumowanie, że sposób obliczania zaproponowany przez Beneo-Orafti dałby kwotę podlegającą zwrotowi w wysokości 292 EUR a nie 255,55 EUR za tonę.

49 — Chociaż słowa »conformément à«, biorąc pod uwagę ich kontekst, mogą wydawać się trochę niejasne w języku francuskim, ich znaczenie staje się bardziej jasne w innych wersjach językowych, np. w języku angielskim (»the part of the aid granted *in respect of* the commitment(s) concerned«) lub w języku hiszpańskim (»la parte de la ayuda concedida *correspondiente al* compromiso o compromisos en cuestión«) (w obu przypadkach podkreślenie moje).

50 — Suma, która w niniejszym przypadku może być mniejsza ze względu na okoliczność, że Beneo-Orafti przydzielono jedynie 83% całkowitej wysokości pomocy.

siebie. Podejście takie mogłoby nawet zachęcać do nieprzestrzegania wszystkich zobowiązań, jeśli nie wypełniono by tylko jednego z nich.

112. W mojej opinii wynika z tego, że jeśli dochodzi do zwrotu pomocy restrukturyzacyjnej z powodu nieprzestrzegania jedynie części zobowiązań podjętych w zamian za przydzielenie tej pomocy, obowiązkiem zwrotu powinna być objęta jedynie ta część pomocy, która odpowiada niewypełnionemu zobowiązaniu. W przypadku takim jak w niniejszej sprawie, który dotyczy wyłącznie zobowiązania do zaprzestania produkcji, koszty demontażu wymienione przez sąd krajowy nie mają znaczenia przy dokonywaniu obliczeń. W tym względzie należy ponadto zauważyć, że wysokość przydzielonej pomocy jest zryczałtowana, a więc niezależna od tych kosztów.

113. Jeśli chodzi o stanowisko Komisji, nie wydaje mi się możliwe, by decyzję o sposobie obliczania pozostawić organom krajowym, mając na uwadze, że sumy te stanowią część pomocy pochodzącej z budżetu Unii, które powinny być odzyskiwane lub wypłacane zgodnie z prawem Unii i zwracane również do tego budżetu, tym bardziej że odpowiadając na piśmie na pytanie Trybunału Komisja przywołuje „pośród wielu możliwych metod" cztery obliczenia, które dają cztery bardzo odmienne wyniki, od 8 103 292 EUR do 59 679 771 EUR, czyli w stosunku 1 do 7,36. Możliwość domagania się przez państwa członkowskie od producentów znajdujących się w sytuacjach obiektywnie porównywalnych zwrotu sum, między którymi występują tak duże różnice, wydaje się stanowić rażące naruszenie zasady równego traktowania.

114. Co się tyczy pozostałych argumentów Beneo-Orafti, dotyczących strat poniesionych w związku z rezygnacją z kwoty podstawowej i tymczasowego charakteru kwot przejściowych, to jestem mniej przekonany.

115. Po pierwsze, Beneo-Orafti podnosi, że kwota, której się zrzekła, dotyczy nie tylko produkcji za rok gospodarczy 2006/2007, lecz również za osiem kolejnych lat, aż do roku gospodarczego 2014/2015 [51]. Tym samym część pomocy odpowiadającej kwocie podstawowej za rok gospodarczy 2006/2007 stanowi jedynie jedną dziewiątą całkowitej kwoty, w związku z czym, jeśli nieprzestrzeganie zobowiązania rezygnacji z kwoty dotyczy wyłącznie tego roku gospodarczego, obowiązek zwrotu powinien dotyczyć jedynie tej jednej dziewiątej. Jednakże takie myślenie jest według mnie błędne. Pomoc nie jest przydzielana corocznie w zamian za zobowiązania, których należy przestrzegać w danym roku gospodarczym, lecz jest ona przydzielana wszystkim podmiotom jednorazowo w zamian za zobowiązanie zaniechania produkcji (któremu ewentualnie towarzyszy zdemontowanie urządzeń produkcyjnych), które dotyczy wszystkich lat następujących po roku, w którym zobowiązanie stało się wiążące [52]. Każda produkcja niezgodna z zobowiązaniem

51 — Zobacz art. 46 rozporządzenia nr 318/2006.

52 — Zobacz art. 3 ust. 2 rozporządzenia nr 320/2006.

prowadzi do zwrotu przyznanej w związku z nim pomocy. Ponadto z art. 10 rozporządzenia nr 318/2006 jasno wynika, że nie ma żadnej gwarancji, iż kwota przydzielona dla roku gospodarczego 2006/2007, jeśli się jej nie zrzeczono, pozostanie stała w kolejnych latach gospodarczych. Przeciwnie, musi być ona zmniejszona najpóźniej do roku gospodarczego 2010/2011.

116. Po drugie, Beneo-Orafti opiera pewne argumenty na okoliczności, że kwoty przejściowe dotyczą wyłącznie jednego roku gospodarczego, podczas gdy kwoty podstawowe (jeśli się ich nie zrzeczono) dotyczą wszystkich lat gospodarczych, do których stosuje się rozporządzenie nr 318/2006. Argumenty te nie są moim zdaniem zasadne, ponieważ uważam, że kwoty przejściowe nie mogą obejmować spornej produkcji, która została zrealizowana po dniu 1 października 2006 r.

117. Uważam zatem, że w sytuacji gdy należy dokonać zwrotu pomocy restrukturyzacyjnej z powodu nieprzestrzegania jedynie części zobowiązań podjętych w zamian za przyznanie tej pomocy, należy zwrócić jedynie część pomocy odpowiadającą zobowiązaniu, którego nie wypełniono.

V — Wnioski

118. W związku z powyższym proponuję udzielić następującej odpowiedzi na pytania prejudycjalne zadane przez Tribunal de première instance de Bruxelles:

Odpowiednie przepisy rozporządzenia Rady (WE) nr 318/2006 z dnia 20 lutego 2006 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków cukru, rozporządzenia Rady (WE) nr 320/2006 z dnia 20 lutego 2006 r. ustanawiającego tymczasowy system restrukturyzacji przemysłu cukrowniczego we Wspólnocie i zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1290/2005 w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, rozporządzenia Komisji (WE) nr 493/2006 z dnia 27 marca 2006 r. ustanawiającego środki przejściowe w ramach reformy wspólnej organizacji rynków w sektorze cukru i zmieniającego rozporządzenia (WE) nr 1265/2001 i (WE) nr 314/2002, rozporządzenia Komisji

(WE) nr 967/2006 z dnia 29 czerwca 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 318/2006 w odniesieniu do pozakwotowej produkcji cukru oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 968/2006 z dnia 27 czerwca 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 320/2006 ustanawiającego tymczasowy system restrukturyzacji przemysłu cukrowniczego we Wspólnocie należy interpretować w ten sposób, że:

— przedsiębiorstwo korzystające z kwoty podstawowej i kwoty przejściowej w roku gospodarczym 2006/2007, które zrzekło się swojej kwoty podstawowej, było uprawnione do produkowania do wysokości kwoty przejściowej przed dniem 30 września 2006 r. bez naruszenia warunków zrzeczenia się swojej kwoty podstawowej i pomocy restrukturyzacyjnej przyznawanej w zamian za to zrzeczenie się, lecz wszelką produkcję od dnia 1 października 2006 r. należy uznać za naruszenie zobowiązań podjętych w ramach zrzeczenia się kwoty podstawowej;

— zobowiązanie zrzeczenia się kwoty, podjęte przez przedsiębiorstwo wnioskujące o pomoc restrukturyzacyjną na rok gospodarczy 2006/2007, wiązało to przedsiębiorstwo od momentu, w którym jako dostatecznie przezorny podmiot powinno ono wiedzieć, że odpowiadająca temu zobowiązaniu pomoc zostanie mu wypłacona;

— w sytuacji gdy przedsiębiorstwo, ze względu na nieprzestrzeganie zobowiązania rezygnacji ze swojej kwoty, wyprodukuje ilość pozakwotową, odzyskanie pomocy restrukturyzacyjnej przyznanej w zamian za zrzeczenie się kwoty stanowi żądanie zwrotu nienależnego świadczenia, którego kumulacja z karą finansową nie jest zakazana przez żadną z zasad prawa Unii. Natomiast nałożenie dwóch równoległych kar, penalizujących tę samą produkcję, jest zakazane przez zasadę ne bis in idem, która nakazuje zastosować wyłącznie surowszą z nich;

— w sytuacji gdy należy dokonać zwrotu pomocy restrukturyzacyjnej z powodu nieprzestrzegania jedynie części zobowiązań podjętych w zamian za przyznanie tej pomocy, należy zwrócić jedynie część pomocy odpowiadającą zobowiązaniom, których nie wypełniono.